

Hyvinvointisuunnitelma 2024–2027

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	3
2 HYVINVOINTISUUNNITELMA 2024 - 2027	4
2.1 Reisjärven kuntastrategia 2035	5
2.2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat.....	6
2.3 Hyvinvointisuunnitelma.....	6
3 HYVINVOINTISUUNNITELMAN LAATIMINEN JA HYVÄKSYMINEN	23
3.1 Hyvinvointisuunnitelmatyöryhmät	23
3.2 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä.....	24

1 JOHDANTO

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla sektoreilla. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on hyvinvointialue.

Kuva: Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen, lähde: Kuntaliitto

Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Hyvinvointikertomuksen pohjalta laaditaan hyvinvointisuunnitelma, jossa esitetään strategiset tavoitteet hyvinvoinnin parantamiseksi.

Hyvinvointisuunnitelmassa esitellään selkeästi

- * tavoitteet
- * toimenpiteet
- * menetelmät
- * vastuutahot
- * seurannan prosessi- ja lopputulosmittarit

Hyvinvointisuunnitelman avulla johdetaan, ohjataan ja kehitetään kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Suunnitelman avulla varmistetaan toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys ja yhteistyö eri toimijoiden välillä. Hyvinvointisuunnitelman lähtökohdaksi on kuntastrategia sekä tilasto- ja tutkimustietoon perustuva analyysi kuntalaisten hyvinvoinnista, terveydestä ja arjen turvallisuudesta.

2 HYVINVOINTISUUNNITELMA 2024 - 2027

Reisjärven kunnan hyvinvointisuunnitelma koostettiin nyt ensimmäistä kertaa elämänvaihteryhmissä (lapsiasiainneuvosto, nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, vanhus- ja vammaisneuvosto) sekä hyte-ryhmässä. Elämänvaihteryhmät kokoontuivat syksyn 2023 aikana keskustelemaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikäsityksen mukaisista teemoista lasten, nuorten ja ikäihmisten näkökulmasta. Työikäisten osalta keskustelu käytiin hyte-ryhmässä.

Pohjoispohjalaisen ihmisen hyvinvointi

Minä, pohjoispohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun koen eläväni hyvää arkea ja mielekästä elämää.

Hyvinvointiini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, askareeni, yhteisöni ja ympäristöt, joissa elän ja toimin. Oma toimintani ja arjen valintani vaikuttavat omaan, läheisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointiin.

Toivon tulevani kuulluksi, nähdäkseni, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisenä enkä yksittäisten tarpeideni kautta.

POPmaakunta ja Pohjois-Pohjanmaan liitto soveltaneet lähteestä Marika Kunnari 2017. POPsote päivittänyt 2021.

Työryhmätyöskelyn ja niistä saatujen tietojen pohjalta hyte-ryhmä päätti joulukuussa 2023 hyvinvointisuunnitelman painopisteiksi:

- * **Terveelliset elintavat**
- * **Mielen hyvinvointi**
- * **Yhteisöllisyys ja osallisuus**

Tammi-helmikuussa 2024 elämänvaihteryhmät sekä hyte-ryhmä osallistettiin uuteen työpajatyöskentelyyn miettimään hyvinvointisuunnitelman painopisteiden mukaisia tavoitteita ja konkreettisia toimenpiteitä kunkin ikäryhmän osalta. Nämä tavoitteet, toimenpiteet ja niihin liittyvät arviointimittarit koostettiin hyvinvointisuunnitelmaksi, johon kaikilla työryhmien jäsenillä oli vielä mahdollisuus esittää huomioita ja muutostarpeita ennen sen etenemistä hyte-ryhmän ja kunnanhallituksen käsiteltäväksi toukokuussa 2024.

2.1 Reisjärven kuntastrategia 2035

Visio: Reisjärvi on kukoistava luontokunta, jossa on turvallista asua, harrastaa, yrittää ja tehdä työtä

Reisjärven tarina:

Reisjärvi kehittää ja tuo tunnetuksi itseään luonnonkauneudellaan, toimeliaisuudellaan ja yhteishengeltään ystävällisenä kuntana, jossa on hyvä asua, tehdä työtä ja harrastaa.

Arvot:

rohkea, ripeä, yhteisöllinen

Strategiset päämäärät:

Teema 2. Terveet tilat ja hyvinvoivat kuntalaiset - Puhdas Reisjärvi vetää puoleensa

- * Elinympäristön kehittäminen ja kestävä kehitys
- * Terveet asuin- ja työskentelytilat
- * Asumisen edellytysten turvaaminen
- * Hyvinvointia tukeva toiminta ja kulttuuritarjonta
- * Liikunnan merkitys voimavarana

2.2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

[Reisjärven varhaiskasvatussuunnitelma](#)

[Koulujen hyvinvoinnin vuosikello](#)

[Kotouttamisohjelma](#)

2.3 Hyvinvointisuunnitelma

PAINOPISTE 1: Terveelliset elintavat

Terveellisillä elintavoilla, kuten liikunnalla, ravitsemuksella ja nukkumisella on vaikutusta jokaisen asukkaan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja arjessa pärjäämiseen. Liikunnalla on monia myönteisiä vaikutuksia fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen. Säännöllinen monipuolinen liikkuminen ennaltaehkäisee useita sairauksia sekä auttaa sairauksien hoidossa ja kokonaisvaltaisessa terveyden ylläpidossa. Hyvä ravitsemus turvaa päivittäisessä elämässä jaksamista. Monipuolinen ja säännöllinen ruokailu sekä terveyttä edistävät ruokavalinnat tukevat myös mielen hyvinvointia ja helpottavat painonhallintaa sekä ehkäisevät monia sairauksia ja edistävät niistä toipumista. Uni ja lepo ovat välttämätöntä vastapainoa päivän rasituksille. Uni palauttaa elimistön väsymyksestä ja tasapainottaa hermoston toimintaa. Aivoille ja keholle riittävä uni on välttämätöntä. Kun nukkuu riittävästi, pysyy virkeänä ja jaksaa hyvin arjessa.

Päihteiden käyttö voi aiheuttaa merkittäviä haittoja niin fyysiselle terveydelle kuin henkiselle hyvinvoinnillekin. Monet päihteet, kuten alkoholi ja huumeet, voivat aiheuttaa vakavia

terveysongelmia ja voimistaa olemassa olevia mielenterveysongelmia. Päihteettömyyden valitseminen sen sijaan avaa oven monille terveyshyödyille ja parantaa kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Kunnan rooli on luoda asukkailleen mahdollisimman hyvät puitteet terveellisten elintapojen edistämiseen ja ylläpitoon. Kunta tarjoaa tukea terveellisten elintapojen omaksumiseen ja valintojen tekemiseen sekä omilla palveluillaan että yhdessä hyvinvointialueen ja monien järjestöjen kanssa. Terveelliset elintavat opitaan jo varhaislapsuudessa, joten vanhempien elintavoilla on suuri merkitys koko perheen hyvinvoinnille. Varhaiskasvatuksella ja koululla on merkittävä rooli terveellisten elintapojen edistämässä, sillä varhaiskasvatuksessa ja kouluissa toteutetuilla toimenpiteillä voidaan tavoittaa kattavasti kaikki lapset ja nuoret perhetaustasta riippumatta. Asuinympäristön merkitys kaiken ikäisten kuntalaisten terveellisten elintapojen lisäämisessä on merkittävä. Esteetön, saavutettava ja turvallinen lähiympäristö sekä laadukkaiden liikunta- ja retkeilypaikkojen ylläpito kannustavat kuntalaisia liikkumiseen, ulkoiluun ja muihin hyvinvointia tukeviin valintoihin arjessaan.

Tavoitetila 2027

Reisjärven kunnan asukkaat elävät terveellisemmin, tunnistavat terveelliset elintavat ja arvostavat niitä arjessaan. He nukkuvat riittävästi, syövät terveellisesti, liikkuvat säännöllisesti ja ovat vähentäneet päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttöä.

PAINOPISTE 2: Mielen hyvinvointi

Mielen hyvinvoinnilla on vaikutusta ihmisen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille ja arjen haasteiden kohtaamiselle. Mielen hyvinvointi on elämänhallintaa, joka käsittää sekä henkisen hyvinvoinnin että fyysisen terveyden. Siihen kuuluu itsensä ja toisten arvostaminen, taito olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja kyky luoda ihmissuhteita, mielekkyyden kokeminen, osallisuus sekä kyky toteuttaa omia päämääriään.

Mielenterveys on arjen voimavara, terveyttä ja toimintakykyä sekä kykyä kohdata elämän haasteita ja vaihtelevia tilanteita. Mielen hyvinvointi ei tarkoita mielenterveysongelman poissaoloa vaan positiivista mielenterveyttä. Ihminen voi elää hyvää ja mielekästä elämää sairauksistaan huolimatta. Mielenterveyden ylläpitäminen ja vahvistaminen ovat elämäntaitoa.

Koronan vaikutukset ja vallitseva maailman tilanne ovat haastaneet monia jaksamisessa ja tulevaisuuden näkymissä. Erityisesti nuorten pahoinvointi, jaksaminen arjessa ja usko tulevaisuuteen on huomioitava. Nuorten aito kohtaaminen ja kuuleminen tukee nuorten kokemusta välittämisestä. Yksinäisyys on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä ja yhteisöllisyyttä kaivataan. Moni työssäkävijä on uupunut ja työnantajat tarvitsevat tukea huomioidakseen henkilöstön johtamisessa mielen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät. Taloudellinen hyvinvointi tuntuu olevan uhattuna johtuen tämänhetkisestä maailman tilanteesta. Taloudellinen hyvinvointi tarkoittaa turvallisuuden tunnetta ja tunnetta oman talouden hallinnasta.

Tavoitetila 2027

Reisjärvisen kokemus yksinäisyydestä on vähentynyt. Toimiva arki ylläpitää mielen hyvinvointia. Kunnan liikunta- ja kulttuuripalveluja sekä elinympäristöä hyödynnetään mielen hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnassa panostetaan ehkäisevään mielenterveystyöhön. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden mielenterveysosaamista vahvistetaan ja mielen hyvinvoinnista puhutaan avoimesti ja kannustavasti. Tarvittaessa tukea saadaan matalalla kynnyksellä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

PAINOPISTE 3: Yhteisöllisyys ja osallisuus

Osallisuus on vahvasti yhteydessä hyvinvointiin. Ihmisen perustarpeisiin kuuluu vaikuttaminen yhteisiin tai itseä koskeviin asioihin sekä yhteisössä osallisena oleminen. Osallisuus on mahdollisuutta elää omannäköistä elämää, kuulua itselle tärkeisiin ryhmiin ja yhteisöihin sekä mahdollisuutta yhdessä tekemiseen ja yhteisestä hyvästä nauttimiseen.

Matalan osallisuuden kokemuksen on todettu liittyvän muun muassa vakavaan psyykkiseen kuormittuneisuuteen, yksinäisyyteen ja huonoksi koettuun työkykyyn. Kokemus osallisuudesta puolestaan lisää hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiin. Kunnan tulee auttaa asukkaita viihtymään sekä mahdollistaa yhteinen tekeminen ja kokemus yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta. Tässä tehtävässä muun muassa kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnoilla on merkittävä rooli. On tärkeää, että kaikille löytyy mielekästä tekemistä ja jokainen pääsee vaikuttamaan itselleen merkityksellisiin asioihin.

Kunnan tulee pyrkiä päätöksenteossaan avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen sekä kuunnella kuntalaisia palveluiden ja toimintojen suunnittelemisessa ja kehittämisessä. Kunnan tulee tarjota asukkaille riittävästi, selkeästi ja monikanavaisesti tietoa palveluista ja mahdollisuuksista osallistua palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen. Asukkaille tulee olla tarjolla myös riittävästi tapoja vaikuttaa päätöksenteon valmisteluun.

Tavoitetila 2027

Jokaisella kuntalaisella on mahdollisuus mielekkääseen vapaa-aikaan ja harrastamiseen. Yhteisöllinen toiminta kokoaa kuntalaisia yhteen ja tuottaa merkityksellisyyden ja osallisuuden kokemuksia. Aktiiviset kuntalaiset edistävät oman hyvinvointinsa lisäksi yhteisön hyvinvointia ja elinvoimaisuutta. Kuntalaiset otetaan mukaan kunnan toiminnan ja palveluiden suunnitteluun. Päätöksenteko on avointa ja kuntalaisia osallistavaa.

HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET, TOIMENPITEET, VASTUUTAHOT JA ARVIOINTI ELÄMÄNVAIHEITTAIN

LAPSET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 1: Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Jokainen lapsi löytäisi itselleen sopivan liikuntaharrastuksen ja liikkumisen ilon	Parannetaan harrastusmahdollisuuksia koskevaa viestintää. Kirjastolle perustetaan kulttuurineuvontapiste, jonka kautta tietoa harrastuksista on saatavilla.	hyvinvointipalvelut, vapaa-aikapalvelut, kunnan viestintä	Kulttuurineuvontapiste toiminnassa, kyllä/ei
	Perheiden liikuntaneuvonnan kehittäminen	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut	Liikuntaneuvonta saatu kunnan palveluksi, kyllä/ei
	Lajikokeilut	vapaa-aikapalvelut, urheiluseurat, järjestöt	Lajikokeilutapahtumat lkm
	Lapsille järjestetään omia liikuntahaasteita ja kannustetaan sitä kautta liikkumaan vapaa-ajalla	vapaa-aikapalvelut	Liikuntahaasteita kpl Kouluterveyskysely; liikkuminen
	Liikuntavälineiden vaihto-/kirppispäivä keväällä ja syksyllä	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, järjestöt	Tapahtumien lkm
	Kunnan liikuntapaikoille hankitaan perusvälineistö helpottamaan liikkumisen aloittamista	vapaa-aikapalvelut, järjestöt, urheiluseurat	Perusvälineistöä hankittu, kyllä/ei
	Liikkuva varhaiskasvatus, liikkuva koulu	sivistystoimi	Kunta mukana liikkuvat-ohjelmissa, kyllä/ei
	Sivukyliä lapsiperheiden liikuntamahdollisuuksien kartoittaminen	vapaa-aikapalvelut	Kysely toteutettu, kyllä/ei
Myönteisen ruokasuhteen rakentuminen	Lapset mukaan kouluruokailun suunnitteluun; kyselyt,	tekninen toimi / ateriapalvelut	Kouluruokakysely, maistelutilaisuudet, toiveruokapäivät

lapsuudessa	maistelutilaisuudet, toiveruokapäivät		koulussa toteutettu, kyllä/ei Kouluterveyskysely; osallistuminen kouluruokailun suunnitteluun
	Ravitsemustietoisuuden lisääminen lapsille, perheille ja perheiden kanssa toimiville, ravitsemukseen liittyvät tietoiskut	hyvinvointipalvelut, Pohde, järjestöt	Luennot, tietoiskut lkm, tilaisuuksiin osallistuneet lkm Kouluterveyskysely; koululounas ja aamupala
	Perheiden yhteisölliset ruokailut	seurakunta, kunta, järjestöt	Yhteisölliset ruokailutapahtumat kpl/vuodessa Tilaisuuksiin osallistuneiden lkm
	Uusien toimintamallien kehittäminen hävikkiruokan jakoon lapsiperheille	hyvinvointipalvelut, seurakunta, järjestöt	Lapsiperheille jaettavan hävikkiruokan jakoon kehitetty toimintamalli, kyllä/ei
Lapset saavat riittävästi unta ja lepoa	Nukkumiseen ja hyvään uneen liittyvän tietoisuuden lisääminen perheille; luennot, infot	hyvinvointipalvelut, Pohde, järjestöt	Luennot, tietoiskut lkm, tilaisuuksiin osallistuneet lkm Kouluterveyskysely; nukkuminen, netin käyttö

PAINOPISTE 2: Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Lasten hyvän mielen terveyden vahvistaminen	Palvelupolkujen selkeyttäminen (mistä apua, jos huoli herää) mielen terveyden haasteissa	Pohde	Löytyykö palveluohjaus selkeästi Pohteen sivuilta, kyllä/ei
	Matalalla kynnyksellä apua mielen terveyden haasteissa	Pohde	Kouluterveyskysely; tarvittavan avun saanti
	Erytishuomio lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen	varhaiskasvatus, koulu, seurakunta	Kouluterveyskysely; empatiataidot

	vahvistamiseen		
	Koulun ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestetään koulutusta lasten mielenterveyden haasteisiin liittyen	sivistystoimi, hyvinvointipalvelut	Koulutuksiin osallistuneiden lkm
Lasten turvallisen kasvuympäristön varmistaminen	Jokainen lapsi tulee kohdatuksi. Turvallisia aikuisia mukana arjessa.	varhaiskasvatus, koulu, harrasteryhmät, seurakunta	Kouluterveyskysely; vanhempiin ja koulun henkilökuntaan liittyvä vuorovaikutus
	Kiusaamisen ehkäisy ja kiusaamiseen puuttuminen.	varhaiskasvatus, koulu, harrasteryhmät	Kouluterveyskysely; koulukiusaaminen
	Vahvistamme lasten sosiaalisen median turvataitoja; luennot ja infot	varhaiskasvatus, koulu, järjestöt, hyvinvointipalvelut	Tilaisuuksien lkm, tilaisuuksiin osallistuneiden lkm Kouluterveyskysely; netin käyttö

PAINOPISTE 3: Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Vanhemmuuden vertaistuen ja perheiden kohtaamisten lisääminen	Perheille suunnattujen tapahtumien järjestäminen	järjestöt, vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut	Tapahtumien lkm, tapahtumiin osallistuneiden lkm
	Vertaistukitoiminnan kehittäminen; esimerkiksi samassa elämäntilanteessa olevien ryhmätoiminnan lisääminen	hyvinvointipalvelut, järjestöt, Pohde, seurakunta	Vertaistukiryhmät lkm,
	Sukupolvien välisten kohtaamisten lisääminen; sukupolvia yhdistävät tapahtumat, päiväkotimummo ja -pappatoiminnan kehittäminen	hyvinvointipalvelut, varhaiskasvatus, koulut, järjestöt, seurakunta	Eri sukupolvia yhdistävät tapahtumat lkm, Päiväkotimummo/-pappa-toiminta käynnistynyt, kyllä/ei
Lasten osallisuuden edistäminen	Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto	hallintotoimi	Lapsivaikutusten arviointi kunnassa lkm/vuodessa

	Lapsiystävällinen kunta -mallin käyttöönotto	hallintotoimi	Kunta hakenut mukaan Lapsiystävällinen kunta -malliin, kyllä/ei
--	--	---------------	---

NUORET JA NUORET AIKUISET

PAINOPISTE 1: Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Nuorten aktiivisuuden ja liikkumisen sekä arkiliikunnan lisääminen	Nuorille suunnattujen liikuntahaasteiden ja -kampanjoiden avulla kannustetaan liikkumaan vapaa-ajalla	vapaa-aikapalvelut, urheiluseurat, järjestöt	Haasteita kpl, osallistuneiden lkm Kouluterveyskysely; liikkuminen
	Jatketaan Harrastamisen Suomen mallin kerhoja	sivistystoimi	Kerhoihin osallistuneiden lkm
Nuorten ohjaaminen terveelliseen ravitsemukseen	Nuoret mukaan kouluruokailun suunnitteluun; kyselyt, maistelutilaisuudet, toiveruokapäivät	tekninen toimi / ateriapalvelut	Kouluruokakysely, maistelutilaisuudet, toiveruokapäivät koulussa toteutettu, kyllä/ei Kouluterveyskysely; osallistuminen kouluruokailun suunnitteluun
	Nuorten ravitsemustietouden lisääminen; luennot ja infot	hyvinvointipalvelut, tekninen / ateriapalvelut, Pohde	Luennot ja infot lkm, tilaisuuksiin osallistuneiden lkm Kouluterveyskysely; koululounas ja aamupala
	Pyritään saamaan nuoria mukaan Vakan ruokaryhmätoimintaan	hyvinvointipalvelut, etsivä nuorisotyö, järjestöt, Pohde (kuntouttava työtoiminta)	Ruokaryhmään osallistuneiden lkm, osallistujien kokemusten kartoittaminen kyselyllä, kyllä/ei
Nuorten kannustaminen päihteettömään elämään	Ehkäisevän päihdetyön ohjelman päivittäminen	hyvinvointipalvelut	Ehkäisevän päihdetyön ohjelma päivitetty, kyllä/ei
	Nuorille suunnatut ehkäisevän päihdetyön luennot ja infot	hyvinvointipalvelut, koulut, Pohde	Luennot, infot lkm, tilaisuuksiin osallistuneiden lkm

		Kouluterveyskysely; päihteiden käyttö
Nuorille suunnattujen päihteettömien tapahtumien järjestäminen	vapaa-aikapalvelut, koulut, järjestöt	Tapahtumien lkm, tapahtumiin osallistuneiden lkm
Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen ehkäisevässä päihdetyössä	hyvinvointipalvelut	Kokemusasiantuntijoita käytetty, kyllä/ei

PAINOPISTE 2: Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Jokainen nuori tulee kuulluksi ja kohdatuksi	Turvallisia aikuisia nuorten arjessa mukana	vapaa-aikapalvelut, koulut, harrasteryhmät	Kouluterveyskysely; vanhempiin ja koulun henkilökuntaan liittyvä vuorovaikutus
	Matalalla kynnyksellä apua mielenterveyden haasteissa	Pohde	Kouluterveyskysely; avun saanti, kun sitä tarvitsee
	Kehitetään edelleen kouluilla tapahtuvaa nuorisotyötä	sivistystoimi	Koulunuorisotyöntekijä, kyllä/ei
	Panostetaan etsivään nuorisotyöhön	sivistystoimi	Nuorisotilastot, hyte-indikaattori koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat
	Lisätään henkilöstöresurssia kunnan yhteisölliseen nuorisotyöhön	sivistystoimi	Nuorisotilastot
Nuorten mielen hyvinvointiin kiinnitetään huomiota arjessa	Hyvän mielen kunta -toimintamallin käyttöönotto	hyvinvointipalvelut	Hyvän mielen kunta -toimintamalli käytössä, kyllä/ei
	Huomio nuorten ryhmäytymiseen sekä tunne- ja kaveritaitojen kehittämiseen	koulut, koulunuorisotyö, vapaa-aikapalvelut	Kouluterveyskysely; empatiataidot, kaverisuhteet
	Järjestetään nuorten mielenterveyden ensiapukurssi nuorten kanssa työskenteleville	hyvinvointipalvelut, sivistystoimi	Mielenterveyden ea-kurssi, toteutunut/ei toteutunut

(Mieli ry)		
------------	--	--

PAINOPISTE 3: Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Pyritään lisäämään nuorten vaikutusmahdollisuuksia ja tuodaan kunnan päätöksenteko lähemmäksi nuoria	Huomio nuorisovaltuuston toimintaan ja toiminnan kehittämiseen	vapaa-aikapalvelut	Nuorisovaltuuston kokoukset lkm/vuodessa
	Järjestetään nuorten vaikuttamista edistäviä tapahtumia ja tilaisuuksia	vapaa-aikapalvelut, koulut, hyvinvointipalvelut, Keski-Piste Leader	Tapahtumia ja tilaisuuksia lkm, tilaisuuksiin osallistuneiden lkm TEAvisari, osallisuus
	Valtuuston kokous järjestetään koululla säännöllisesti	koulu, hallintotoimi	Toteutunut/ei toteutunut
	Mahdollistetaan säännölliset tapaamiset nuorten ja päättäjien kesken	nuorisovaltuusto, koulu, hallintotoimi	Toteutunut/ei toteutunut TEAvisari, osallisuus
	Toteutetaan osallistuvan budjetin kokeilu nuorille	hyvinvointipalvelut	Osallistuva budjetointi, toteutunut/ei toteutunut
	Nuorten vaikuttamismahdollisuuksia koskevan kyselyn toteuttaminen	vapaa-aikapalvelut, etsivä nuorisotyö, hyvinvointipalvelut, Pohde	Kysely toteutettu, kyllä/ei
Vahvistetaan nuorten sosiaalisia suhteita edistämällä harrastusmahdollisuuksia	Bänditoiminnan kehittäminen, esimerkiksi ohjatut bändikurssit ja -leirit	vapaa-aikapalvelut, järjestöt, Jokilatvan opisto	Bänditila käytössä, kyllä/ei aktiivisia harrastajia lkm
	Pump track -rata -hankkeen toteuttaminen	vapaa-aikapalvelut, järjestöt	Hanke toteutunut/ei toteutunut
	Nuorten taidetoiminnan tukeminen ja yhteisöllisten taideprojektien toteuttaminen yhdessä nuorten kanssa	vapaa-aikapalvelut, järjestöt	Taideprojektit lkm, osallistuneita lkm

Kehitetään kunnan nuorisotyötä suunnitelmallisesti	Kunnassa laaditaan nuorisotyön perussuunnitelma	vapaa-aikapalvelut	Nuorisotyön perussuunnitelma tehty, kyllä/ei
	Yhteistyön lisääminen kolmannen sektorin kanssa yhteisöllisessä nuorisotyössä	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, järjestöt	Järjestöt mukana nuorisotyössä, kyllä/ei Kuinka monta järjestöä mukana nuorisotyössä lkm
	Nuorisotyön kehittämiseen liittyvien avustusmahdollisuuksien hyödyntäminen	sivistystoimi	Hankkeet lkm

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 1: Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Työikäisten hyvä fyysinen toimintakyky	Ylläpidetään liikuntapaikkoja, retkeilyreitistöjä ja nuotiopaikkoja	tekninen toimi	TEAvisari, liikuntapaikat
	Kannustetaan arkiliikuntaan ja liikuntapaikkojen hyvään saavutettavuuteen	hyvinvointipalvelut, vapaa-aikapalvelut, tekninen toimi	TEAvisari, liikuntapaikat
	Kehitetään elintapaohjauksen toimintamalleja	hyvinvointipalvelut, vapaa-aikapalvelut, Pohde, järjestöt	Elintapaohjaus kunnan palveluna, kyllä/ei
	Tuetaan matalan kynnyksen liikuntaryhmien toimintaedellytyksiä	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, järjestöt	Liikuntaryhmien lkm, liikuntaryhmiin osallistujien lkm TEAvisari, liikunta
	Ilmaisia kokeilukertoja kuntosalille	vapaa-aikapalvelut	Ilmaisten kokeilukertojen lkm
	Tieto liikunta- ja retkeilymahdollisuuksista kootaan yhteen paikkaan ja niistä	vapaa-aikapalvelut, kunnan viestintä	Liikunta- ja retkeilymahdollisuudet löytyvät yhdestä paikasta koottuna,

	tiedotetaan aktiivisesti. Kirjastolle perustetaan kulttuurineuvontapiste, jonka kautta tietoa on kattavasti saatavilla.		kyllä/ei Kulttuurineuvontapiste toiminnassa, kyllä/ei
	Valmistellaan pyöräilyn edistämisen suunnitelma	tekninen toimi, vapaa-aikapalvelut, liikenneturvallisuustyöryhmä	Pyöräilyn edistämisen suunnitelma tehty, kyllä/ei
Työikäiset ylläpitävät elämässään hyvää ja monipuolista ravitsemusta ja huomioivat hyvän yön merkityksen	Elintapaohjauksen kehittäminen	hyvinvointipalvelut, vapaa-aikapalvelut, Pohde, järjestöt	Elintapaohjaus kunnan palveluna, kyllä/ei
	Ravitsemusneuvontaa ja teemapäiviä	hyvinvointipalvelut, järjestöt, Pohde	Ravitsemusneuvontaa tarjolla kuntalaisille, kyllä/ei Teemapäivien lkm
	Yhteisölliset ruokailut kaikille kuntalaisille	seurakunta, hyvinvointipalvelut, järjestöt	Yhteisruokailutapahtumat lkm, tilaisuuksiin osallistuneiden lkm
	Nuku yö ulkona - tapahtuman kautta tietoutta hyvän unen merkityksestä	Järjestöt	Tapahtuma toteutunut, kyllä/ei Tapahtumaan osallistuneiden lkm
Työikäiset käyttävät vähemmän päihteitä ja nikotiini tuotteita	Ehkäisevän päihdetyön ohjelman päivittäminen	hyvinvointipalvelut, hyte-ryhmä	Ehkäisevän päihdetyön ohjelma päivitetty, kyllä/ei
	Ehkäisevän päihdetyön luentoja ja infoja	hyvinvointipalvelut	Luennot ja infot lkm, tilaisuuksiin osallistuneiden lkm
	Päihdekyselyn toteuttaminen	hyvinvointipalvelut, hyte-ryhmä	Päihdekysely toteutettu, kyllä/ei
	Järjestetään ehkäisevän päihdetyön viikko	hyvinvointipalvelut, Pohde, järjestöt, yritykset	Ehkäisevän päihdetyön viikon tapahtumia järjestetty kunnassa, kyllä/ei
	Selkeä palveluohjaus päihdeongelmissa	Pohde	Löytyykö palveluohjaus selkeästi Pohteen sivuilta, kyllä/ei

PAINOPISTE 2: Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Tuetaan työikäisten hyviä ihmissuhteita ja vähennetään yksinäisyyttä	Vanhemmuuden tueksi vertaistukiryhmiä	järjestöt, Pohde, hyvinvointipalvelut, seurakunta	vertaistukiryhmien lkm
	Parisuhteen vahvistamisen teemaillat ym.	hyvinvointipalvelut, seurakunta, Pohde	Teemailta toteutunut, kyllä/ei
	Kohtaamiskahvilatoiminnan aloittaminen	hyvinvointipalvelut, järjestöt, yrittäjät	Kohtaamiskahvila toiminnassa, kyllä/ei
Hyvinvoivat työyhteisöt	Hyvän mielen työpaikka -toimintamalli käyttöön kunnan toimialoilla	hallintotoimi	Hyvän mielen kunta -toimintamalli otettu käyttöön kunnan toimialoilla, kyllä/ei
	Hyvän mielen työpaikka -työkalut tutuksi työnantajille -tilaisuus	hyvinvointipalvelut, yritykset, yrittäjähdistys, Nihak	Tilaisuus järjestetty, kyllä/ei
Työn ja työllistymisen kautta mielekkyyttä ja merkitystä elämään	TE2024 uudistuksen myötä pyritään saamaan työllisyyspalveluita enemmän lähipalveluna	työllisyyspalvelut	Työllisyystilastot
	TE2024 uudistuksen myötä tiivistetään yhteistyötä työllisyyspalveluiden ja kunnan elinkeinoelämän välillä	työllisyyspalvelut, yritykset, Nihak	Työllisyystilastot
	Työvalmennuspalveluiden kehittäminen	työllisyyspalvelut	työvalmennus työttömän palveluna, kyllä/ei

PAINOPISTE 3: Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Tarjotaan työikäiselle väestölle mahdollisuuksia yhteisölliseen toimintaan	Yhteisölliset tapahtumat, esimerkiksi Reisjärvi -päivät	vapaa-aikapalvelut, järjestöt, seurakunta	Tapahtumien lkm Reisjärvi -päivien osallistujien lkm
	Järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen	hyvinvointipalvelut	TEAvisari, avustukset

	Järjestö- ja seuratoimintaan aktivoiminen tuomalla toimintaa tutuksi kulttuurineuvontapisteellä	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, järjestöt	Kulttuurineuvontapiste toiminnassa, kyllä/ei
	Yhteisötaideprojektin toteuttaminen	vapaa-aikapalvelut	Yhteisötaideprojekti toteutunut, kyllä/ei
	Kehitetään kunnan keskustaa siten, että yhteisöllinen toiminta mahdollisuus paremmin (tori, puistot)	tekninen toimi	Suunnitelma torin ja puistojen osalta tehty, kyllä/ei Toteutus, kyllä/ei
Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen ja selkeä tiedottaminen vaikuttamismahdollisuuksista	Yleisötilaisuudet, kuntalaiskyselyt, kuntalaisraati, asukasfoorumi	hallintotoimi, hyvinvointipalvelut	Tapahtumien ja tilaisuuksien lkm, kysely toteutunut kyllä/ei Kuntalaisraati toiminnassa, kyllä/ei TEAvisari, osallisuus
	Kuntalaisille kohtaamisen mahdollisuuksia päättäjien kanssa	hallintotoimi, hyvinvointipalvelut	Tilaisuuksien lkm, osallistuneiden lkm
	Huomioidaan paremmin, miten kunta viestii vaikuttamismahdollisuuksista	kunnan viestintä	Vaikuttamismahdollisuudet selkeästi esillä kunnan nettisivuilla, kyllä/ei
	Osallistuvan budjetoinnin kokeilu	hyvinvointipalvelut	Osallistuva budjetointi toteutunut, kyllä/ei

IKÄIHMISET

Painopiste 1: Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Ikäihmisten hyvä fyysinen toimintakyky	Ikäihmisten ohjatut liikuntaryhmät, esim. kuntosaliharjoittelu, kävelyryhmät ym.	vapaa-aikapalvelut, järjestöt, Pohde	Ikäihmisille ohjattuja liikuntaryhmiä, kyllä/ei TEAvisari, liikunta
	Ikäihmisille ilmainen	vapaa-aikapalvelut	Ilmainen kuntosalikortti

	kuntosalikortti		ikäihmisille kunnan palveluna, kyllä/ei
	Kotipuiston hyödyntäminen ja edelleen kehittämisen suunnitelma (esim. kuntoportaiden rakentaminen)	vapaa-aikapalvelut, järjestöt, tekninen toimi	Kehittämissuunnitelma laadittu, kyllä/ei
	Ikiliikkuja -toimintaan mukaan lähteminen. Mm. Ikiliikkuja-viikko (Ikäinstituutti)	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, järjestöt, Pohde	Ikiliikkuja -viikko järjestetty, kyllä/ei Ikiliikkuja -viikon tapahtumiin osallistuneiden lkm
	Ikäneuvolatoiminnun kehittäminen	Pohde	Ikäneuvola toimii Reisjärven sotekeskuksessa, kyllä/ei
Kaatumisten vähentäminen	Ilmaiset liukuesteet ikäihmisille	hyvinvointipalvelut	Kunta tarjoaa ikäihmisille liukuesteet kenkiin, kyllä/ei Tarjottujen liukuesteiden lkm HYTE-indikaattori, kaatumiset ja putoamiset
	Tasapainoharjoittelun ja aktiiviseen arkiliikuntaan kannustaminen erilaisin tempauksin	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, Pohde, järjestöt	HYTE-indikaattori, kaatumiset ja putoamiset
	Huomio esteettömyyteen; esteettömyyskävelyn toteuttaminen	tekninen toimi, vanhus- ja vammaisneuvosto, kunnan liikenneturvallisuuksiryhmä	Esteettömyyskävely toteutunut, kyllä/ei Esteettömyyssuunnitelma tehty, kyllä/ei
	Kiinnitetään huomiota ja annetaan tietoa lähiympäristön ja kodin turvallisuuden tarkasteluun liittyen (valaistus, liukkauden torjunta, liuskat ja penkit ym.)	tekninen toimi, hyvinvointipalvelut, liikenneturvallisuuksiryhmä	Info toteutunut, kyllä/ei Hyte-indikaattori, kaatumiset ja putoamiset
	Ikäihmisten pihaliittymien lumityöt maksutta	tekninen toimi	Ikäihmisille pihaliittymien lumityöt tehdään maksutta, kyllä/ei

Ikäihmisten hyvä ja monipuolinen ravitsemus sekä hyvä nukkuminen	Yhteisöllisten ruokailutapahtumien lisääminen	seurakunta, hyvinvointipalvelut	Yhteisruokailutapahtumat lkm
	Ravitsemusneuvonta	Pohde, järjestöt	Ravitsemusneuvontaa tarjolla kuntalaisille, kyllä/ei
	Luentoja, neuvontaa ja teemapäiviä ravitsemukseen ja hyvään uneen liittyen	hyvinvointipalvelut, järjestöt, Pohde	Tilaisuuksien lkm Tilaisuuksiin osallistuneiden lkm
	Ikäihmisille tarjotaan mahdollisuus edulliseen ruokailuun kouluilla ja samalla vähennämme hävikkiruokaa	tekninen toimi / ateriapalvelut, hyvinvointipalvelut	Ikäihmisten ruokailumahdollisuus järjestetty, kyllä/ei
Ikäihmisten päihdehaittojen väheneminen, tietoisuuden lisääminen ja avoin puheeksiottaminen	Ehkäisevän päihdetyön ohjelman päivittäminen	hyvinvointipalvelut, hyte-ryhmä	Ehkäisevän päihdetyön ohjelma päivitetty, kyllä/ei
	Ehkäisevän päihdetyön luentoja ja infoja	hyvinvointipalvelut	Luennot ja infot lkm, tilaisuuksiin osallistuneiden lkm
	Päihdekyselyn toteuttaminen	hyvinvointipalvelut, hyte-ryhmä	Päihdekysely toteutettu, kyllä/ei
	Järjestetään ehkäisevän päihdetyön viikko	hyvinvointipalvelut, Pohde, järjestöt, yritykset	Ehkäisevän päihdetyön viikon tapahtumia järjestetty kunnassa, kyllä/ei
	Selkeä palveluohjaus päihdeongelmissa	Pohde	Löytyykö palveluohjaus selkeästi Pohteen sivuilta, kyllä/ei

PAINOPISTE 2: Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Ikäihmisten mielenterveyden ylläpitäminen ja vahvistaminen	Hyvään mielenterveyteen ja mielenterveyden haasteisiin liittyvät luennot ja infot	hyvinvointipalvelut, järjestöt, Pohde	Luentojen ja infojen lkm Tilaisuuksiin osallistuneiden lkm
	Vertaistukitoiminnan kehittäminen	Järjestöt, hyvinvointipalvelut,	Erilaisten vertaistukiryhmien lkm

		Pohde	
	Mielenterveyteen liittyvien stigmojen vähentäminen kokemustoimijoiden esimerkkien avulla	hyvinvointipalvelut, järjestöt	Kokemustoimijoita käytetty, kyllä/ei
Yksinäisyyden vähentäminen	Yhteisölliset tapahtumat, esim. Reisjärvi -päivät	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, järjestöt, seurakunta	Tapahtumien lkm
	Mahdollistetaan ikäihmisten kyyditykset tapahtumiin	hyvinvointipalvelut, järjestöt	Kyydityksiä järjestetty, kyllä/ei
	Tietoa järjestötoiminnasta saatavilla kulttuurineuvontapistein ja lähellä.fi -sivuston kautta	järjestöt, hyvinvointipalvelut, Pohde, seurakunta	Kulttuurineuvontapiste toiminnassa, kyllä/ei Järjestöt esillä lähellä.fi -sivustolla, lkm
	Ystävätoiminnan, kulttuuri- ja liikuntakaveritoiminnan kehittäminen	hyvinvointipalvelut, vapaa-aikapalvelut, järjestöt, seurakunta	Ystävätoiminnan toimintamalli, kyllä/ei Kulttuuri- ja liikuntakaveritoimintaa, kyllä/ei

PAINOPISTE 3: Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Yhteisen toiminnan kehittäminen	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen esimerkiksi hankkeen avulla	hyvinvointipalvelut, järjestöt, Pohde	Kohtaamispaikkatoimintaa kehittävä hanke toteutunut, kyllä/ei
	Eri sukupolvia yhdistävät yhteiset tapahtumat esimerkiksi vanhusten viikolla	vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, vanhus- ja vammaisneuvosto, järjestöt, seurakunta	Tapahtumien lkm Vanhusten viikolla ikäihmisille kohdennettua ohjelmaa, kyllä/ei
Ikäihmisten digiosaamisen kehittäminen	Järjestetään ikäihmisille suunnattuja digikoulutuksia	hyvinvointipalvelut, järjestöt	Digikoulutukset lkm, Digikoulutuksiin osallistuneiden lkm Digitaito -viikolla tapahtumia, kyllä/ei
	Jatkuva digituki saatavilla	hyvinvointipalvelut, vapaa-aikapalvelut,	Digituen toimintamalli, kyllä/ei

		järjestöt	
Ikäihmisten ääni paremmin kuuluviin	Vanhus- ja vammasneuvoston toiminta näkyvämmäksi ja toiminnan kehittäminen	Vanhus- ja vammasneuvosto	Vanhus- ja vammasneuvoston esite, kyllä/ei Lehtijuttuja vanhus- ja vammasneuvostotoiminnasta, lkm Vanhus- ja vammasneuvoston osallistuminen eri tapahtumiin, lkm
	Ikäihmisille suunnatut kuntalaiskyselyt, kuntalaisraati, asukasfoorumi	Vanhus- ja vammasneuvosto, hyvinvointipalvelut	Ikäihmisten asioihin liittyvä kuntalaiskysely, asukasfoorumi tai -raati järjestetty, kyllä/ei

3 HYVINVOINTISUUNNITELMAN LAATIMINEN JA HYVÄKSYMINEN

3.1 Hyvinvointisuunnitelmatyöryhmät

Lapsiasiainneuvosto:

Aija Hylkilä
Jonna-Maria Järvi
Outi Leveäoja
Jarmo Viljamäki

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto:

Teijo Haapaniemi
Iina Hattukangas
Anita Hyvönen
Jonna-Maria Järvi
Satu Kokkonen
Markku Puronhaara
Riikka Viitala

Hyte-ryhmä:

Teijo Haapaniemi
Tuulikki Haapaniemi
Iina Hattukangas
Aija Hylkilä
Päivi Paalavuo
Ulla Pietilä
Markku Puronhaara
Tiina Sandkvist
Jarmo Viljamäki
Jari Vuori

Vanhus- ja vammaisneuvosto:

Juha Haajo
Rauha Jauhiainen
Jonna-Maria Järvi
Asko Kestilä
Liisa Marjamaa
Marjatta Mattila
Marketta Paavola
Ulla Pietilä
Anja Suontakanen
Pentti Vuorenmaa

Pohde:

Miina Kinnula

Satu-Kaarina Romppainen

Työryhmien sihteerinä: Satu Oikarinen, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen koordinaattori

3.2 Suunnitelman hyväksyminen toimitelmissä

Hyvinvointisuunnitelma hyväksytty kunnanhallituksessa

Hyvinvointisuunnitelma hyväksytty kunnanvaltuustossa